

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Ατσάλι»

της Ράουνas Μανρό από την ΕΘΑΛ

Μετάφραση: Χριστίνα Μπάμπου- Παγκουρέλη.

Σκηνοθεσία: Βαρνάβας Κυριαζής. Σκηνικά-κοστούμια: Εδουάρδος Γεωργίου.

Μουσική: Γιώργος Ροδοσθένους. Φωτισμοί: Αλεξάντερ Γιότοβιτς.

Παίζουν: Ελένη Μυλωνά, Δανάη Χρίστου, Πόπη Αβραάμ, Λουκάς Πρασιτίης.

ΛΥΠΑΜΑΙ που δεν είδα την αρχή της πορείας αυτής της παράστασης. Δεν θέλω να πω ότι το τέλος της διαδρομής της συγκεκριμένης παραγωγής, το οποίο πρόλαβα σε μια από τις λευκωσιτικές παραστάσεις, είχε σημάδια κούρασης ή αλλοίωσης, δεν μπορώ να μετρήσω καμιά αλλαγή, ακριβώς επειδή δεν γνωρίζω την αρχή. Θα ήθελα να είχα δει την αρχή και το τέλος για να πλησιάσω περισσότερο στη σκέψη του σκηνοθέτη, να καταλάβω αν το σημείο, που όπως νομίζω ενοχλούσε, ήταν επίκτητο κατά τη διάρκεια της υποκριτικής ροής ή ήταν εξ αρχής ο στόχος που έθετε ο σκηνοθέτης μπροστά στους ηθοποιούς του. Ακολουθώντας την τεχνική της Μανρό δεν θα διευκρινίσω τώρα τι εννοώ. Αργότερα.

Πρόκειται για ένα έργο όχι απλώς σκληρό, αλλά που ενάγει τη σκληρότητα σε αισθητική και φιλοσοφία. Σκληρό το θέμα - μια γυναίκα έχει σκοτώσει τον άνδρα της με κουζινομάχαιο. Σκληρό το περιβάλλον - γυναικείες φυλακές, κελί ισοβίτισσας. Σκληρή η ηρωίδα, ατσάλι, δεν ανοίγει πληγώνει, σκοτώνει αυτούς που αγαπά.

Σκληρή η κεντρική σύγκρουση- μια πονεμένη από τη φύση της σχέση μεταξύ μητέρας και κόρης επιβαρύνεται από το αίμα, το μυστήριο, το χωρισμό, κ.ά. Η Ράουνα Μανρό έχει επιλέξει το υλικό της συνειδητά. Με άλλο υλικό δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτή τη γραφή όπου η πένα λειτουργεί ως ατσάλινο εργαλείο. Δεν επιτρέπει στον εαυτό της και στους θεατές συμπόνια, ούτε καν συμπάθεια προς τα πρόσωπα του έργου, έχει όμως ορκιστεί στους ήρωές της να λείη την αλήθεια.

Τελικά, αυτή η τόσο συνηθισμένη έκφραση μπορεί να χρησιμεύσει ως ακριβής ανάλυση της ιδεολογικής στάσης και της τεχνοτροπίας της Μανρό. Η αλήθεια, όπως την αντιλαμβάνεται και την υπηρετεί η συγγραφέας, δεν επιδέχεται ερμηνείες και εξαγωγή μηνυμάτων. Όμως «τα γεγονότα ως έχουν» δεν είναι καθόλου ριγμένα ατάκτως μέσα στην πλοκή του έργου, το στοιχείο της σταδιακής αποκάλυψης των τραγικών περιστάσεων του φόνου δημιουργεί την αναγνωρίσιμη αμόσφαιρα αγωνίας και ψυχολογικού θρίλερ, κάτι που χρησιμοποιείται από τη Μανρό ως πα-

γίδα για τους μαθημένους στην τεχνητή παραποίηση της αλήθειας θεατές. Δεν θα μας δώσει τίποτα παραπάνω από τα γεγονότα - μια γυναίκα έχει σκοτώσει τον άνδρα της με κουζινομάχαιο. Τον αγαπούσε, λέει. Αυτά έχουν τόσο βάρος και είναι τόσο άξια σημασίας που παρασυρμένοι από την ίδια τη συγγραφέα σε αναζήτηση άλλων εξηγήσεων ή ελαφρυντικών ή κρυμμένων στοιχείων, νιώθουμε, ξαφνικά και αμήχανα, ότι τα σημαντικότερα τα γνωρίζαμε από την αρχή.

Η ΕΘΑΛ είχε τα εφόδια για να ανεβάσει το «Ατσάλι». Ακόμα και το μέρος των σκηνικών του Εδουάρδου Γεωργίου που έφτασε μέχρι τη λευ-

κωσιάτικη παρουσίαση του έργου, δίνει την εντύπωση ότι δεν φιλοξενεί απλώς το κείμενο, αλλά δημιουργείται από αυτό. Το ολοκληρωτικό αδιέξοδο της φυλακής δίνεται μέσα από το τυφλό παραθυράκι του κελιού και από το τεχνητό κομμάτι του φυσικού κόσμου - το παρτέρι στην αυλή της φυλακής.

Ο Βαρνάβας Κυριαζής έχει κάνει πολύ καλές συνεργασίες με την ΕΘΑΛ. Το έργο είναι πρόκληση για ένα σκηνοθέτη που θέλει να δείξει την ικανότητά του να εργάζεται με τους ηθοποιούς στο άκρο των δυνατοτήτων τους.

Η Πόπη Αβραάμ συμμετέχει στο στοίχημά του. Η υπόλοιπη διανομή (Ελένη Μυλωνά ως Τζόσι, η Δανάη Χρίστου και ο Λουκάς Πρασιτίης ως δεσμοφύλακες) μιλάει για την αυτοπεποίθηση του σκηνοθέτη, για τη σιγουριά του ότι με τη σωστή διδασκαλία θα πετύχει το στόχο. Έχω την εντύπωση ότι η σκηνοθετική γραμμή - από το φως στο σκοτάδι, μέσα από την αντιμετώπιση του παρελθόντος προς την εξιλέωση - δίνει στη Φέη της Πόπης Αβραάμ πιο φωτεινή και ανοιχτή διέξοδο απ' ό,τι εννοούσε η Μανρό. Και επίσης οδηγεί την ηθοποιό σε υπερβολικά διαφοροποιημένες μεταξύ τους συμπεριφορές και τεχνικές στην αρχή και το τέλος της παράστασης.

Η Πόπη Αβραάμ κάνει αναμφίβολα εκπληκτική δουλειά. Και μόνο ανεβάζοντας τον πήχη τόσο ψηλά, όσο θα ήθελαν να κριθούν οι ίδιοι οι συντελεστές, θα έλεγα ότι ένιωθα να υπάρχει κάποιο στοιχείο επαγγελματικής επίδειξης και ικανοποίησης με τα επίπεδα που αγγίζει η δουλειά τους. Αυτό ενοχλούσε. ●

